

ДЖНОВЪ

НОВОТО ЧОВЪЧЕСТВО

БЕСЪДА

(По стенографски бѣлѣжки)

СОФИЯ

Печатница на Книгоиздателство „СЛОВО“, А. Д.

1921

НОВОТО ЧОВѢЧЕСТВО.

Темата на моята бесѣда ще бѣде: „Новото човѣчество“.

Азъ ще разгледамъ този въпросъ отъ едно ново становище.

Новото въ свѣта, това е изгрѣващото слънце а старото, това е слънцето, което залѣзва. Това е законъ въ природата. Този законъ не го твърдя само азъ, но и всѣка майка и всѣки баща. Когато младата мома и младиятъ момъкъ се задомиятъ, първото дѣте, което се ражда въ дома имъ, това е изгрѣващото слънце, надеждата на тѣхното бъдеще. Ако ние мислимъ, че новото носи нѣкаква пакостъ, нѣкакво разстройство на обществото и на цѣлото човѣчество, това е едно криво схващане на онѣзи велики принципи, които дѣйствуватъ въ живата природа. Тогава ако така схващаме, защо ни сж ония дѣца, които носятъ бѣди на родителитѣ си? Колко дни, колко нощи майкитѣ сж прѣкарвали безъ почивка и безъ сънь за това ново дѣте, което не знае още да говори, за тази нова идея! Тази нова идея е най-напрѣдъ още неопрѣдѣлена, но майката има способността да схваща, да се вслушва и да разбира езика на това ново сжщество, на това малко дѣте. По сжщия начинъ въ едно общество, въ единъ народъ има хора съ таква чутки души, въ които съзнанието е развито, сърдцето повдигнато на една по-висока степенъ, и тѣ схващатъ тази нова идея, на която сж дѣца, на която сж носители. А свърѣменнитѣ хора, които не разбиратъ носителитѣ на тази нова идея, казватъ: „тѣзи хора сж анархисти, комунисти, еретици, сектанти и т. н.“ Но всичко това сж имена безъ

смисълъ. Ако ние разсждаваме така, питамъ тогава: каква е разликата между единъ комунистъ, който живѣе съ своитѣ разбирания, и другъ, който живѣе съ своитѣ стари разбирания, и трети, който живѣе съ своитѣ нови разбирания? Разликата седи въ това, че този, който живѣе съ новитѣ идеи, усѣща, че въ него има подемъ, енергия, животъ — растене, а другиятъ, който живѣе съ старитѣ идеи, се усѣща старъ, силитѣ го напуцатъ, той изнемощѣва, страхува се отъ бждецето, мисли за старинитѣ си, и затова иска да разбогатява, осигурява се въ разни банки, въ разни дружества. Азъ казвамъ: това сж стари хора, които мислятъ за осигуровки, но най-добрата осигуровка, това е смъртъта, това сж гробищата на човѣчеството. Но гробищата не носятъ нѣкоя нова идея на човѣчеството, а създаватъ само нещастия и страдания на свѣта! Тамъ, въ гробищата, сж заровени и царе, и свещеници, и проповѣдници, и музиканти, и поети — все за своитѣ грѣхове. Ако ме попитате, защо хората умиратъ, ще ви отговоря: хората умиратъ отъ своитѣ стари идеи. Тогава какъ ще възкрѣсне човѣчеството? Казвамъ: станете млади, станете носители на новото божествено учение, на което емблемата е братството. Братството, но въ какво седи то? — Онзи, който се нарича твой братъ, трѣбва да жертвува живота си, имота си и честъта си — всичко за тебе. Когато единъ, великъ народъ схване идеитѣ на това братство, той трѣбва да е готовъ да жертвува всичко за тѣзи идеи. Не жертвува ли, тамъ нѣма никакво братство, никакво равенство. Когато нѣкой проповѣдва нѣкоя велика идея, че има нѣкъдѣ Господъ, а не жертвува своя животъ, имотъ и честъ за Него, той не е разбралъ великото учение на живота. Това е братство и равенство, туй е проповѣдвалъ Христосъ.

Нека се върнемъ назадъ, да приложимъ Христовото учение, защото въ него е избавлението на свѣта. Какво е учили, какво е проповѣдвалъ Христосъ? — Той е учили тази велика идея на новото

човѣчество. Кои сж отличителнитѣ качества на човѣка отъ новото човѣчество? Еврейскитѣ про- роци още отъ прѣди 2,000 години, като дално- видни, сж казвали, че Господь ще създаде нови сърдца, направени отъ плътъ, и въ тѣхъ ще се засели Духътъ Му, и ще Го познаятъ отъ малъкъ до голѣмъ. За това нѣма да се говори, има ли или не Господь. Всѣки ще стои подъ смоковницата си безъ да се стра- хува, между всички ще настане миръ и любовъ, ще обърнатъ оржжията си въ сѣчива и орала и нѣма да се биятъ: изключени ще бждатъ войнитѣ.

Христось е поставилъ двата принципа, т. е. новото и старото човѣчество въ слѣдното съотно- шение: разумниятъ човѣкъ, който е разбралъ смисъла на живота, е съградилъ кжщата си върху канара, и дошли рѣки и вѣтрове, но не могли да я съборятъ. Подъ „канара“ се разбиратъ здравитѣ принципи на живата природа. А неразумниятъ чо- вѣкъ, който не е разбралъ смисъла на живота, е построилъ кжщата си на пѣськъ, но дошли рѣки, бури, вѣтрове и я съборили. Рѣкитѣ, буритѣ, сж ония хора, които живѣятъ безъ принципъ, пер- турбациитѣ на обществения животъ, и тѣ сж, които събарятъ кжщата, построена на пѣсьчлива основа. Слѣдователно, тѣзи двѣ култури — стара и нова — ле- жатъ върху два принципа. Съврѣменното старо човѣчество служи още на своя егоизъмъ, и въ този смисълъ не може да има братство. А но- вото човѣчество служи на своя алтруизъмъ. Его- измътъ е опрѣдѣленъ да стане слуга на човѣчест- вото. И тѣй, новитѣ идеи не обхващатъ само бла- гото на отдѣлния човѣкъ, или на обществото, но и благото на всички разумни сжщества. Подъ „ра- зумни“ сжщества азъ разбирамъ изобщо всички сжщества, защото нѣма сжщество, което да не е разумно. Ако вие сте глухъ, и нѣкой ви казва нѣщо, а вие не го чувате, чудите се, защо не раз- бирате този човѣкъ, и кждѣ е погрѣшката. Грѣш- ката не е въ този, който говори, а въ този, на ко- гото ухото не е чутко, за да схване оня, който го-

вори. Дойде нѣкой слѣпъ, и като такъвъ, не може да схване свѣта, но свѣтътъ не е тъменъ, а чувствата на тоя човѣкъ сж неразвити. Слѣдователно, сегашното общество се нуждае отъ развиване на тия чувства. И това общество сега се развива по единъ великъ законъ. И природата днесъ не е такъва, каквато е била прѣди милиони години. На всѣки 100 милиона години вжтрѣ въ природата става единъ великъ прѣвратъ. Ако ви запитамъ: отъ колко милиона години сществува нашата слнчева система, ще ми кажете, че нѣкои отъ съвременнитѣ учени ѝ даватъ приблизително 100 милиона години, други — 200 милиона, трети — 500 милиона и т. н. Окултната наука казва, че отъ създаването на нашата слнчева система досега има 250 милиарда години. Това сж данни, които не може да се докажатъ, нито да се опровергаятъ. Това сж само твърдения. Нѣщата може да се доказватъ само при извѣстни условия, като приемаме извѣстни аксиоми, извѣстни максими; но изобщо за да се разбере една истина, необходими сж извѣстни данни. А въ свѣта такива доказани истини сж малко. Вземете, наприкладъ, да докажете една близка идея до васъ: има ли човѣкъ душа или не. Азъ казвамъ, че половината отъ сегашната интелигенция отрича тази идея, а другата половина я поддържа, но и еднитѣ и другитѣ не могатъ да я докажатъ. Когато запитаме нѣкого, има ли душа, каква е нейната форма, ще отговори: „има душа, но каква е формата ѝ — не знамъ“. Ние можемъ да доказваме само нѣща, които иматъ форма, съдържание и смисълъ, а нѣща, които сж безъ форма, безъ съдържание и смисълъ нито доказваме, нито отричаме. Азъ ви проповѣдвамъ една идея, близка до вашитѣ души. Това, за което ви говоря, е наслѣдено у васъ. Вие имате извѣстни идеали, стремежи, копнежи, но тѣ се изразяватъ по разни начини. И всѣки отъ васъ си има свои стремежи. Младиятъ момъкъ, наприкладъ, си търси своята възлюблена. Стариятъ човѣкъ ще каже: „това сж глупости, едно врѣме

и азъ се занимавахъ съ тѣзи работи, но сега мене не ми трѣбва мома“. Но за младия момъкъ не е така. Той по цѣли нощи не спи, рано става, ходи тукъ-тамъ, търси своята мома съ чернитѣ очи. Майката се чуди какво става съ сина, бащата сжщо. Синътъ казва: „новата идея е, която ще донесе въ мене новия животъ, нея търся азъ“. Кой е на правата страна, младиятъ или стариятъ? Азъ казвамъ, че е младиятъ. Едно врѣме лисицата минавала покрай една ябълка, и високо на единъ клонъ вижда закаченъ единъ кжсъ хубаво сирене. Погледнала го, отминала и казала, че не струва нищо. Защо? — Защото е далечъ, не може да го стигне. Но ако бѣше долу, близо при нея, щѣше да каже, че похубаво сирене отъ това нѣма. За новото човѣчество има загатвания тукъ-тамъ въ Новия Завѣтъ, въ Откровението. Евангелистътъ Иоанъ още прѣди 2000 години е видѣлъ брѣмнената жена съ тази велика идея „новото човѣчество“, и той е опрѣдѣлилъ числото на тѣзи избраници, носители на тази идея, 144,000 души. Като съберете числата $1+4+4=9$. Числото 9 е резултатъ на една еволюция на хората, които иматъ всички положителни, благородни качества. Нѣкои ще кажатъ, че тѣзи 144,000 души сж горѣ на небето. Не, тѣзи хора сж сега тукъ, на земята, тѣ сж дошли вече на земята и сж се впълтили между образованитѣ хора. Едни отъ тѣхъ сж писатели, други поети, учени, и всички подтикватъ човѣчеството въ тоя пжтъ къмъ новата идея, къмъ божественото. Тѣ сж врагове на онзи мракъ, на онѣзи окови, които сковаватъ човѣчеството. И това брожение, този великъ прѣвратъ, който иде сега, се дължи на тѣхъ, тѣ ще обърнатъ тоя свѣтъ съ главата надолу. Не считайте това за лошъ признакъ. Когато нѣкой човѣкъ погълне много вода и се задави, у българитѣ има обичай да го обръщатъ съ главата надолу, за да повърне погълнатата вода. И съврѣменнитѣ културни хора сж погълнали много нечиста вода, затова тѣ трѣбва да се обърнатъ съ главата надолу, за да изтече водата. Слѣдъ като

изтече всичко нечисто, пакъ ще ги обърнатъ съ главата нагоръ, и ще започне новия животъ. Нѣкои отъ васъ може да кажатъ: какво ни интересува това ново човѣчество при сегашнитѣ страдания. Обаче, трѣбва да знаемъ, че страданията сж една необходимостъ за развитието на човѣка. Ние едва сега, въ тази епоха, сме започнали да страдаме и сме станали по-чувствителни. И наистина, съврѣменнитѣ хора страдатъ по-вече, но тѣзи страдания сж нѣщо благородно и тѣ сж, които ще организиратъ обществото. Всѣка брѣменна майка не изпитва ли извѣстни страдания, извѣстни прѣживѣвания? Тя страда, докато се сформирава дѣтето въ утробата ѝ, но когато роди, освобождава се отъ всѣкакви страдания. Слѣдователно, когато страдаме, това показва, че сме брѣменни съ една велика божествена идея, и когато дѣтето се роди, и бждемъ готови като майката да прѣживѣемъ всички страдания, въ насъ ще прѣстане скръбта и ще дойде радостта. Често страданията сами си причиняваме. За примѣръ, ще ви приведа единъ анекдотъ отъ българския животъ. Нѣкой си селянинъ обичалъ много яйца, и търсилъ случай често да си хапва, но не му се отдавало, защото жена му била голѣма скжперница. Тя била едра, снажна, и когато мжжътъ ѝ се осмѣлявалъ безъ нейно знание да си похапне 1—2 яйца, тя го набивала добрѣ. Единъ день, ней припаднало и умира. Селянинътъ си казалъ: „слава Богу, сега вече ще мога свободно да си похапвамъ яйца, нѣма кой да ме бие“. Взима си 7 яйца и ги заравя въ огнището. Въ това врѣме дохадатъ нѣколко селянки, комшийки, да сподѣлятъ скръбта му. Той като чува стжпки, стрѣсва се изведнѣжъ, и като забравя, че жена му умрѣла, за да не бжде битъ, изважда на бързо яйцата, и ги туря въ пазвата си. Селянкитѣ му казватъ: „толѣмъ огънь гори въ кжщата ти“. — Да, голѣмъ огънь е, но този, който гори въ гърдитѣ ми, въ пазвата ми, е по-голѣмъ“, отговаря той. Сегашнитѣ хора казватъ: „голѣми страдания имаме“. Казвамъ:

, опеченитѣ яйца въ пазвата ви сж причина за тѣзи страдания*. Извадете яйцата отъ пазвитѣ си, и страданията ви ще прѣстанатъ. Въ съврѣмнената наука това наричатъ *idée fixe*. Знаете ли какво е *idée fixe*? Ще ви дамъ единъ примѣръ за човѣкъ, който е страдалъ отъ *idée fixe*. Единъ господинъ поставялъ показалеца на дѣсната си ржка въ кржга, който се образува отъ съединяването на палеца и показалеца на лѣвата ржка, и така въ продължение на година-двѣ се мжчилъ да го улови. Той страдалъ отъ неуспѣха си, и затова се обърналъ къмъ единъ лѣкаръ, който веднага съобразилъ какъ да го излѣкува. Лѣкарътъ пхналъ показалеца си въ лѣвата ржка на пациента си, който веднага го сграбчилъ и се зарадвалъ, че успѣлъ да улови прѣста си. Съ това той се излѣкувалъ, и се освободилъ отъ мисълта, която толкова врѣме го безпокоила. Така и съврѣмненитѣ хора, които иматъ *idée fixe*, искатъ да хванатъ прѣста си, но не могатъ. Ами че прѣстътъ е създаденъ за друга работа, а не да го хващате. Ако искате, може да го хващате по другъ начинъ, а не така.

Сега на земята настава нова епоха, за която съврѣмненниятъ окультизъмъ казва, че отъ слънцето иде една нова вълна. Ако се изразя съ нови термини, ще бждатъ непонятни за васъ и моята беседа ще бжде съвсѣмъ отвлѣчена. Тази вълна, която сега иде, засѣга човѣшкитѣ мозъци, и нѣкои хора подъ нейно влияние ставатъ ексцентрични. Ексцентриченъ човѣкъ е този, който много мълчи, или ако говори много, рѣчта му е несвързана. Това сж крайности, които сжществуватъ между хората, но правилното развитие има своята норма. Нѣкои казватъ, че рѣчта всѣкога трѣбва да бжде логична. Споредъ моитѣ схващания, въ свѣта трѣбва да има три вида логики: едната наричамъ чисто материалистична логика, втората — логика на съзнателни я животь, а третата — божествена логика. Въ божествената логика не се допуща абсолютно никаква лѣжа, и слѣдователно, за да може човѣкъ да ра-

боти съ първитѣ двѣ логики, трѣбва да има благородна и възвишена душа, т. е. да е готовъ да се жертвува за своитѣ братя, а не да живѣе само за себе си.

Друго нѣщо, което трѣбва да се опрѣдѣли, то е, да се докаже дѣ е истината. За да се провѣри истината, изисква се врѣме и опитъ. Всички съврѣменни учени хора, които ни прѣдставятъ различни теории, изслѣдвания, било въ медицината, техниката, физиката, химията или въ друга нѣкоя областъ, се нуждаятъ отъ врѣме, за да се приложатъ теоритѣ имъ на опитъ. Една теория може да е много правилна въ своитѣ математически изчисления, но ако се приложи и не даде резултатъ, тя е неприемлива. Така напримѣръ, единъ англичанинъ въ продължение на 25 години се занимавалъ съ единъ въпросъ, проучвалъ устройството на една летателна машина; за тази цѣль, той направилъ точно всичкитѣ изслѣдвания, и като билъ увѣренъ въ изчисленията си, далъ едно обявление въ вѣстникитѣ. Едно нѣщо, обаче, е пропусналъ той — не провѣрилъ всичко това на опитъ. Когато пристѣпили къмъ опити съ тази машина за хвърчене, споредъ прѣдставенитѣ отъ него данни и изчисления, тя не дѣйствувала: колелото се движело, но машината не хвъркнала. Освиркватъ изслѣдвателя, и съ това се завършва неговата работа. Обаче, новитѣ хора, които дойдоха слѣдъ него, започнаха да изучаватъ живата природа, да проучаватъ устройството въ организма на птицитѣ, на тѣхнитѣ крилѣ, опашкитѣ имъ, хората усвоиха методитѣ на хвъркането и въз основа на тѣхъ построиха хвърчащата машина. Колко голѣма бѣше радостъта на съврѣменното човѣчество, когато се откри начина, какъ да се хвърчи изъ въздуха! Но тѣзи хвърчащи машини — балони, аероплани и целелини — не се използувахъ за благо на човѣеството, а видѣхте какво направиха съ тѣхъ прѣзъ послѣднитѣ войни и колко опасни сж тѣзи машини. Днесъ хората ми казватъ: „разкрийте ни

една отъ великитѣ тайни“. Казвамъ: една велика тайна е да се научи човѣкъ да се излѣкува, когато е боленъ, като хврѣкне. Когато хората сж неврастеници, могатъ да се излѣкуватъ по тоя начинъ. Нѣкоя жена е болна. Нека се опита за $\frac{1}{2}$ часъ да похврѣчи изъ въздуха, и ще се върне здрава. Утрѣ се разболѣе мжжа ѝ. Нека го постави и него въ балона, да го пусне изъ въздуха да похврѣчи, и той ще се върне здравъ. Оздравяването по този начинъ е лесно, защото въздухътъ въ по-висшитѣ сфери е по-чистъ. Тукъ, дѣто живѣемъ ние, намираме се въ въздушна среда, въ която има много вжглена киселина: и ако сме нервни днесъ, то се дължи на голѣмото количество вжглена киселина изъ въздуха, която вдишваме и издишваме, и която почти отравя организма ни. Знаете ли какво бихте почувствували като влѣзете въ нѣкой градъ? Ако въ васъ бѣше развито шестото чувство или тѣй нареченото психометрично чувство, съ което сж надарени нѣкои хора, и погледнете въ нѣкой градъ, вие бихте се отворили отъ атмосферата на този градъ, и не бихте желали по-вече да живѣете тамъ отъ смрадь! Нашитѣ градове и кжщи сж за такъво човѣчество, като сегашното, съ такъво обоняние. Затова животътъ става все по-непоносимъ. А тѣзи новитѣ, божественитѣ идеи, които сега идатъ, носятъ новия животъ въ свѣта. Смъртъта, която сжществува, не щастията, страданията, полудяванията, се дължатъ на съвсѣмъ други психични причини отъ тѣзи, на които ги приписватъ. Сегашниятъ животъ трѣбва да се измѣни въ своитѣ форми, и съврѣмненостъ стрѣй трѣбва да се промѣни. И прави сж хората на новитѣ идеи, които изискватъ това промѣнение. Това промѣнение въ природата може да стане послѣдователно, но то ще стане и въ живота или послѣдователно, или моментално. По този случай турцитѣ казватъ така: „Аллахънъ зору да варъ“, т. е., когато нѣкому главата е дебела, и Господь му каже единъ или два пжти какво трѣбва да

прави, а той не взима отъ дума, за него се налага закона на необходимостта.

И тъй, основната идея на новото учение е братството. Братството трѣбва да се приложи вътрѣ въ домоветѣ. Майкитѣ и бацитѣ трѣбва да разбиратъ този основенъ законъ на братството, за да могатъ да създаватъ новитѣ условия за отглеждане и възпитание на дѣцата. Нѣкой младежъ се проявява буенъ, върши пакости. Какъ постѣпватъ съ него споредъ старото възпитание? Изтезаватъ го, затварятъ го. Но въ затвора той изгубва здравето си и държавата го храни. Тоя младежъ може да стане единъ отличенъ гражданинъ. Въ него има избликъ отъ енергия, която трѣбва умѣло да се впрѣгне въ работа. Казвате за него: „да, но той е единъ грѣшникъ, прѣстѣпникъ“. Обществото е създадо такива условия, съ които той не може да се бори.

И така, ние вмѣсто да изучаваме живата природа, живия Господъ, и да постѣпваме съобразно съ нея, противодѣйствуваме си, като мислимъ, че въ свѣта има много закони. Не, въ живата природа има единъ законъ, който тя прилага къмъ всички, и къмъ богатия, и къмъ бѣдния. Сиромаштъ казва: „ами този богатиятъ човѣкъ има да яде, да пие, охолно живѣе, а за мене нѣма нищо“. Ти не знаешъ, че страданията на този богатъ човѣкъ сж задържани за слѣдъ 40—50 години. Природата не взима ли еднакво мазнинитѣ и на богатия, и на сиромаша? Какво иска да каже природата съ това, като обира мазнинитѣ на хората? Тя иска да имъ каже: „вие не сте научили закона на братството“. И като прочетете първата глава на Битието, ще видите че Господъ казва на Адамъ и Ева: „вие ще ядете отъ всички плодове, но само отъ единъ нѣма да ядете, и въ който день ядете отъ този забраненъ плодъ, ще умрете“. Забранениятъ плодъ, това е съврѣмениятъ егоизъмъ. Единъ човѣкъ, който иска да работятъ за него, а той да живѣе на гърба на другитѣ, единъ човѣкъ, който иска да се храни за

смѣтка на вдовицитѣ и бѣднитѣ сирачета, единъ човѣкъ, който иска да се бори съ толкова народи, той яде отъ забранения плодъ. А щомъ яде отъ забранения плодъ, той трѣбва да знае и послѣдствията. Ето защо всички трѣбва да бждемъ послѣдователни въ това велико учение. Дѣ е училъ Христосъ да има войни, да се биемъ или да се молимъ за война, да помага Богъ на едната или другата отъ воюващитѣ страни? Прѣди 1000—2000 години това нѣщо имаше смисълъ, но сега вече е отживѣло врѣмето си. Дѣ е тази правовѣрность, за която се парадира, дѣ е истинското християнство? Азъ говоря на тѣзи, които се именуватъ истински християни, тѣ трѣбва да постѣпватъ споредъ Христовия законъ, а тѣзи, които не сж християни, трѣбва да постѣпватъ споредъ своитѣ разбирания и закони. Нѣкой казва: „азъ не съмъ християнинъ“. — Какви сж твоитѣ закони и разбирания, съ които живѣешъ? „Азъ съмъ свободомислещъ“. — Постѣпвай споредъ своята свободна мисълъ. Ние трѣбва да дадемъ право на всѣки човѣкъ, защото въ него има нѣщо добро, нѣщо благородно въ душата му. Дайте условия на всѣки човѣкъ, и той може да се повдигне. Живѣе ли при неблагоприятни условия, той пада. Азъ и другъ пжтъ съмъ приверждалъ примѣра за единъ италиянски художникъ, и сега пакъ ще го приведа. Единъ знаменитъ италиянски художникъ искалъ да нарисува образа на Христа, и затова, като обикалялъ града, вглеждалъ се въ хората, за да намѣри нѣкое подходяще лице за цѣлѣта. И наистина, намира единъ младежъ около 20 годишенъ и нарисувалъ по него образа на Христа. Работата излѣзла сполучлива. Слѣдъ 10-на години сжщиятъ художникъ рѣшава да нарисува образа на Юда и търси подходяще лице. Намира единъ младъ човѣкъ и му прѣдлага да му позира. Този младъ човѣкъ казва: „господине, азъ ви се чудя, прѣди 10-на години азъ ви позирахъ за Христа, а днесъ ме викате да ви позирамъ, за да нарисувате Юда!“ Този младежъ, въ 10-на години само, въ порочния

животъ така се измѣнило лицето му, че замязалъ по външния си видъ на Юда. Мислите ли, че ако една мома върви по лошия пѣтъ и попадне въ единъ публиченъ домъ, лицето ѝ не ще има отпечатѣкъ на този животъ? Такъва една блудница ми разказваше единъ день, че докато разполагала съ пари, мжжѣтъ ѝ я държалъ, но слѣдъ като ѝ изялъ паритѣ, оставилъ я на произвола на сѣдбата, и тя взела кривия пѣтъ. Тя казва: „искамъ да отида на църква, но и тамъ не ме приематъ“. Въ тази жена има копнежъ да живѣе чистъ животъ, и като се измѣнятъ условията, тя ще се повдигне. А за онѣзи свободни жени, които искатъ да служатъ на сеоитѣ чувства, хората казватъ: „и такива жени трѣбватъ за свѣта“. Казвамъ: не, тия наши сестри трѣбва да ги извадимъ отъ блуднитѣ домове, не трѣбва да се изнасилватъ, а да ги поставимъ на правия пѣтъ и да имъ покажемъ какъ да живѣятъ. Сега идатъ носителитѣ на новитѣ идеи, на алтруистичнитѣ чувства, идеитѣ на божественото учение, и тѣ сж хората, които ще се застѣпятъ за всички онеправдани и паднали. Тѣзи хора не сж случайни, тѣ иматъ признаци на лицата си, въ очитѣ си, на рѣцѣтъ си. Вие ще ги познаете. Ето какви сж тѣхнитѣ признаци. Ако човѣкътъ, носителъ на новото учение, е лѣкаръ, като дойде въ дома ти, ще ти донесе всички лѣкарства, и нѣма да ти вземе нито петъ пари, ще каже: „азъ служа даромъ“. Ако е свещеникъ, като го извикашъ да кръщава, да опѣва умрѣли, нѣма да иска никакви пари, а ще каже: „азъ служа на новото учение“. Ако е търговецъ, като човѣкъ на новото учение, ще търгува честно; ако е учителъ, ще работи даромъ. Вие ще ми възразите: „ако всички работятъ даромъ, свѣтътъ ще се разсипе“. Да, сегашниятъ свѣтъ ще се промѣни, но ще дойдатъ нови разбирания. Нѣкои ще запитатъ: какъ е възможно да да се работи даромъ, какъ ще се живѣе безъ пари? Азъ питамъ: колко хиляди лева плащатъ на майката, и на бащата, за да отгледатъ, отхранятъ и въз-

питатъ 4—5 дѣца? Има ли нѣкакъвъ законъ, чрѣзъ който майката и бащата да се задължаватъ да ставатъ 5—6 пѣти прѣзъ нощъта, за да нагледатъ малкитѣ си дѣца? Нѣма никакъвъ законъ, никаква конституция, а при това тази работа върви много по добрѣ, по естествено, отколкото всички други работи, които се подчиняватъ на установени отъ държавата закони. Слѣдователно, майката и бащата ни даватъ първия законъ, на който трѣбва да се подчиняваме. Казвамъ: ако живѣете тѣй, както живѣятъ въ една кжща родителитѣ и дѣцата, ако живѣете тѣй, както живѣятъ помежду си братята и сестритѣ, вие сте на правия пѣтъ. Отъ гледището на новото човѣчество, насъ не ни очаква нѣкаква голѣма катастрофа. Дѣйствително, въ свѣта иде една голѣма катастрофа, но тя е за всички онѣзи здания, които нѣматъ солидни основи, за всички онѣзи гнили дървета, които нѣматъ здрави корени. Иде една велика идея, която ще ги събори, но това е единъ законъ, едно провѣтряване, което ще изчисти всичко гнило, а ще остане само здравето въ свѣта. Като ви дойде нѣкое страдание, не питайте коя е причината за това нѣщо. Азъ казвамъ: слънцето е причината за всички нещастия на земята, за нашитѣ страдания и за нашитѣ радости, то ражда наводненията, епидемии и всички болести въ свѣта, то прѣдизвиква землетресенията, изобщо то е причина за всичко, което става въ цѣлата природа. Но слънцето казва: „ако ти си уменъ, ще можешъ да използувашъ разумно моята енергия, азъ ще ти принеса всичката благодать, но ако не си уменъ, ще ти причиня най-голѣми страдания“. Слънцето може да измѣни своята енергия, но то все ще си грѣе и земята все ще се върти. И ще ви кажа слѣдното: въ висшата механика на окултната наука има едно твърдение, споредъ което при движението на едно колело, на всѣки 100 милиона обрѣщания има едно изключение. Такъво едно колело е нашата земя. И тя ако обиколи 100 милиона пѣти около слънцето, и въ

нейното движение ще има едно изключение, което ще се изрази или въ низходяща степенъ, катастрофално, или въ възходяща степенъ, благотворно. Такива изключения сж ставали много често, и такъво изключение иде сега. Нашата земя е направила толкова обръщания и е много близо до изключението: кога ще дойде това изключение, нѣма да кажа датата. Сега може да не вѣрвате, а като дойде този день, ще го провѣрите. Тогава може да приложимъ този окултенъ законъ и по отношение на слънцето. Когато то направи 100 милиона обръщания, ще дойде едно изключение. Съврѣменнитѣ учени казватъ, че слънцето, за да направи едно обръщане, нуждни му сж 20 милиона години. Знаете ли какво ще стане въ свѣта, когато слънцето направи едно такъво изключение? Ако това изключение попадне въ низходяща степенъ, цѣлата слънчева система ще угасне, нашето слънце ще потъмнѣе, а съ това и всѣкакъвъ животъ ще прѣстане; ако това изключение попадне въ възходяща степенъ, слънчевата енергия ще се увеличи 10 пжти, и тогава да му мислятъ хората, които сж на земята. Тѣй че сега има едно приблизително съвпадение — и слънцето и земята сж направили своитѣ 100 милиона обръщания и сега идватъ двѣ изключения. Това е едно твърдение, което мога да докажа математически, съ факти и данни, но не на това общество. Иска врѣме, за да ви докажа формулитѣ и фактитѣ, съ които окултната наука си служи. Съ това не искамъ да вселявамъ страхъ, но казвамъ, че има изключения, и всѣки човѣкъ да бжде готовъ на поста си да ги посрѣщне. И Христось казва: „блаженъ онзи рабъ, който стои будно на поста си, за да не би като дойде господарьтъ му, да го намѣри заспалъ“. Ако вие мислите, че като ядете и пиете, животътъ ще си върви тихо, спокойно, лъжете се. Съврѣменнитѣ учени твърдятъ, че човѣкътъ не е живѣлъ повече отъ 8000 години, но окултната наука и тамъ се различава; тя доказва, че човѣкъ е живѣлъ много по-

вече, отколкото съвременнитѣ учени твърдятъ. Че човѣкъ е живѣлъ отъ прѣди 8000 години, за това говорятъ черепитѣ, които сж останали отъ ония врѣмена, но че е живѣлъ много по-отдавна, такива данни не могатъ да се изнесатъ. И да се изнесатъ такива факти, връзката между тѣхъ е толкова деликатна, че може да се каже, че нѣма връзка. И когато въ една отъ своитѣ бесѣди казвахъ, че палецътъ опрѣдѣля развитието на човѣшката воля, нѣкои казватъ, че това е нелогично. Но въ дѣйствителностъ палецътъ е резултатъ на човѣшката воля. И въ старо врѣме, когато сж искали да накажатъ нѣкой твърдоглавъ човѣкъ, да прѣкрати своитѣ прѣстѣпления, отсичали сж двата му палеца. Тогава питамъ: защо палецътъ у нѣкои хора е подълъгъ, а у други по-късъ, защо у нѣкои е по-правилно сформированъ, а у други не? Всичко това означава нѣщо, то говори за развитието на волята и разсѣдка у човѣка. Погледне ли човѣкъ на палеца, ще може да разбере какъ върви развитието на една душа, върви ли правилно развитието ѝ, палецътъ е правиленъ, нѣма изкривяване; има ли изкривяване, има и деформиране въ този организъмъ. Ако твоятъ носъ, очи и уста се изкривятъ, това означава нѣщо. Лѣкарътъ ще каже: „тукъ има една ненормалностъ, единъ апоплектически ударъ“. А азъ казвамъ: тукъ има едно разногласие между органитѣ на тѣлото, между съединението на силитѣ, между мислитѣ и чувствата, които дѣйствуватъ въ човѣка. Ако тази нова наука я развивамъ само теоретически, безъ нейното практическо приложение, тя нѣма никакъвъ смисълъ. Всѣка реалностъ трѣбва да има извѣстна форма. Азъ говоря за реалноститѣ, които сж опрѣдѣлени величини, тѣй както единъ математикъ борави съ формулитѣ, единъ химикъ съ молекулитѣ и атомитѣ, единъ физикъ съ силитѣ — като съ нѣща опрѣдѣлени, а не отвлѣчени.

Сега ние казваме, че човѣкъ има душа. Опрѣдѣлена единица ли е душата, на кое мѣсто живѣе

тя, дали въ мозъка, въ сърдцето, въ бѣлитѣ дробове или въ стомаха, дѣ се намира изобщо? Съвременната наука не може да каже нищо за душата.

Сега да се върна къмъ своята мисль. Новото човѣчество най-напрѣдъ трѣбва да започне съ анатомията на човѣка, затова искамъ всички да се заинтересувате съ анатомията. Като започнете да строите кжщи, най-напрѣдъ нареждате греди, приготвяте скелята на кжщата и послѣ строите. Скелята, това е анатомията. Нѣкои казватъ: „не ни трѣбва анатомия“. Не, безъ нея не можете. Нѣма дѣте, нѣма баща, нѣма майка, които да не изучаватъ анатомията. Когато кроите дреха, пакъ започвате съ анатомията. Терковетъ — това е единъ анатомиченъ знакъ, и споредъ тѣхъ кроите. Слѣдователно, съвременнитѣ хора изучаватъ анатомически живота, все рѣжатъ. Какво нѣщо е рѣзането? Въ новото човѣчество нѣма да изучавате само анатомията, но и физиологията. Какъ изучавате физиологията, когато строите кжщата си? — Поставяте ѝ прозорци, комини, за да става по-голъмо течение въ нея, да влиза въздухъ. А съ какво се занимава физиологията? — Съ функциитѣ на отдѣлнитѣ органи, съ функцията на сърдцето — съ кръвообръщението. За да има благоприятни условия въ живота ни, въ всѣки домъ има нужда отъ физиология. Вие, които сега строите вашитѣ кжщи, имате ли голѣми прозорци? Азъ ви прѣпоръчвамъ само това: направете на кжщитѣ си по-голъми прозорци, по-голъми врати, отворете по-голъми комини. Азъ харесвамъ голѣмитѣ комини, и съмъ противъ тѣзи печки, които сега употребяватъ хората. Казвате: „едно врѣме дѣдо ми, баба ми бѣха много здрави“. — Да, но дѣдо ти имаше голѣми комини въ кжщата си, провѣтряването ставаше добръ, а ти вървишь по низходяща степенъ, живѣешъ въ вжглената киселина и разбира се, че нѣма да бждешъ здравъ. Голѣми вентилации трѣбвагъ. А какво правятъ българитѣ? — Запушатъ прозорцитѣ съ книги, да не влиза въздухъ, да не

се простудятъ. По-добръ простудяване, отколкото да се диша вжглена киселина.

Тия хора отъ новото човѣчество живѣятъ, тѣ ще се наплодятъ, за да разнасятъ навсѣкждѣ новитѣ идеи. Всички вие можете да станете членове на това ново човѣчество. Кой отъ васъ не обича братството и равенството? Кой баща не иска сина му да бжде ученъ, да не остане невѣжа? Новото човѣчество изисква всѣки човѣкъ да отговаря на слѣдното: да бжде честенъ, т. е. да подчини своя егоизъмъ, справедливъ, уменъ и добръ. Не нагледъ само да отговаря на тѣзи четири качества, но въ абсолютния смисълъ, да бжде тѣй честенъ, че никога да не пожертвува чуждитѣ интереси за своето добро, а всѣкога своитѣ интереси за доброто на ближнитѣ си. Ще кажете: „ако приложимъ това, ще дойдатъ върху насъ страдания, нещастия“. Ами съ сегашнитѣ идеи, дѣ е щастието? Не се ли избиха 30 милиона души, не се ли напълниха толкова затвори? И днесъ хората измиратъ, защото служатъ на тази стара култура, която казва, че човѣкъ за човѣка е вълкъ. А Христосъ казва: „всички вие сте братя“. Азъ ли създавамъ това учение? Азъ казвамъ: ако не искате да изпълнявате Христовото учение, изпълнявайте Мойсеевото; ако не искате да изпълнявате и Мойсеевото, тогава изпълнявайте законитѣ на вашата държава, но въ всѣки случай постѣпвайте като честенъ и справедливъ човѣкъ, не измѣняйте на думата си. А вие постѣпвате ту споредъ Мойсея, ту споредъ Христа. Смѣсвате законитѣ. Нѣкои ме запитватъ: «ти говоришъ ли винаги истината?» Да, азъ съмъ мислилъ върху всѣка своя дума, която казвамъ. Ако говоря честно, справедливо, говоря за своето добро, защото не искамъ да опозорявамъ своята честь, не искамъ да позоря своитѣ братя, не искамъ да позоря името Божие, а искамъ единъ день, като ви срѣщна, да зная, че съмъ билъ всѣкога справедливъ спрѣмо своята душа и умъ, та и вие да вървите по тоя пътъ. Само така, съ това учение, ще може да се

подобратъ майкитѣ и бацитѣ, а всѣко друго учение носи страдания, страдания, страдания! Това братство има своето приложение. Въ окултната наука има опрѣдѣлени форми и закони. Законитѣ на това бѣло братство, на тѣзи 144,000 свѣтли души отъ 100 милиона години насамъ не сж се измѣнили нито на $\frac{1}{100}$ милионна часть. Ето защо казвамъ, че законитѣ въ природата сж разумни и неизмѣнни. Всѣка мисль слѣдъ хиляди години може да произведе резултатъ. Ако насадишъ една лоша мисль, тя може да ти причини смъртъ. Ако ви обясня живота съ всѣкидневнитѣ му произшествия, азъ мога да го разгледамъ отъ гледището на индуситѣ, отъ гледището на окултиститѣ, а може и отъ християнско гледище. Истината ще си остане една и сжща. Напримѣръ, срѣщне те нѣкой човѣкъ и те убие. При този случай, ние, съврѣменнитѣ християни, казваме: „тѣй е писалъ Господъ“. Азъ казвамъ: Господъ никога не е казалъ, не е писалъ да убия нѣкого, но това азъ го направихъ, а Господъ само го е допусналъ. А индускиятъ законъ обяснява това така: ти си го убилъ прѣди нѣколко прѣраждения, и слѣдователно, днесъ, въ този си животъ, сжщиятъ, когото си убилъ, те убива. И тѣй, вие може да приемете едното или другото обяснение. Ще кажете: „това е еретическо учение, може ли човѣкъ да се прѣражда?“ Може и неможе, колкото е вѣрно едното, толкова е вѣрно и другото. Що се отнася до вѣрването или не, това сж второстепенни работи. Душата е въ сила да създаде всички свои форми: отъ нея зависи да дойде да живѣе на земята колкото пжти пожелае. Ако тя пожелае да дойде на земята, Господъ ще подпише. Онази душа, която иска да се прѣроди, прѣражда се. Слѣдователно, въ това отношение сж прави и индуситѣ, и християнитѣ. Като казвамъ „душа“, разбирамъ онази съзнателна божествена душа, която може да дохожда тукъ колкото пжти пожелае. Обаче, има другъ законъ въ свѣта, който обяснява нѣщата по другъ начинъ, за да станатъ ясни, и за да се обра-

зува единъ общъ моралъ. Напримѣръ, ако нѣкой извърши едно прѣстѣпление, ако е обралъ нѣкого, и казва: „кой ме видѣ въ мрачината, че съмъ открадналъ нѣщо?“ Да, но като открадне, оглежда се, страхува се. Защо? Съвѣстѣта ще го гризе, ще го прѣслѣдва. А що е съвѣстѣ? Тѣзи 144,000 души, членове на бѣлото братство, казватъ: „господине, ние видѣхме прѣстѣплението, което извърши, и споредъ нашия законъ, който никога не се измѣня, ние те осжждаме, и ще прѣнесешъ послѣдствията отъ своитѣ дѣла“. Тогава този господинъ, за да облекчи съвѣстѣта си, уединява се нѣкѣдѣ, прѣкарва 10—15 дни въ постъ, и слѣдъ това отива при нѣкой свещеникъ да му прочете нѣщо, да го успокои. Свещеникътъ трѣбва да постѣпи споредъ закона на новото човѣчество и да каже: „братко, ти ще се изповѣдашъ прѣдъ Бога. А тѣй, да постишъ 10—15 дни и съ това да изкупишъ своето прѣстѣпление, това не минава прѣдъ Бога“. Азъ ще ви кажа какъ трѣбва да се изповѣдвате прѣдъ Бога. Напримѣръ, запалилъ си кѣщата на своя ближенъ. Ще поправишъ грѣшката си, като отидешъ при пострадалия, ще му се извинишъ, ще му купишъ нова кѣща и нови мебели, и ще му изплатишъ дълговетѣ. Ако не постѣпишъ така, никаква прошка нѣма. Господъ казва: „ако си обезчестилъ нѣкоя жена, въ второто ти прѣбраждане ще я вземешъ като своя жена или ще ти стане дѣте, ще я отгледашъ и така ще си изплатишъ грѣхветѣ“. А днешнитѣ момци си казватъ: „какво отъ това, че съмъ обезчестилъ нѣкоя мома?“ Въ Америка, единъ младъ момъкъ, синъ на богатъ търговецъ, обезчестява една мома, изоставя я слѣдъ това, тя става блудница и слѣдъ това умира. Момъкътъ свършва богословие, и става знаменитъ проповѣдникъ. Всички го намирали за благочестивъ, добъръ човѣкъ. Оженва се, ражда му се синъ, който на 16-та си годишна възраст става голѣмъ вагабонтинъ. Хората се очудвали, че отъ такъвъ благочестивъ баща излѣзълъ толкова лошъ синъ. Казвамъ: този синъ е него-

вата блудна мисълъ. Бащата ходи вечерно време да го търси, да го прибира въ дома му, но едва слѣдъ десетки години успѣва да го поправи. Така той изплатилъ дълга си. Този вашъ синъ е вашата възлюблена, която вие изнасилихте. Господь ще каже на бащата: „ето твоята възлюблена, изплати се къмъ нея“. Синътъ ти ще каже: „сега признавамъ, че си благороденъ, защото знаешъ да любишъ, а по-раншната ти любовъ не бѣше, както трѣбва“. За това ние трѣбва да цѣнимъ майчината любовъ, която дава всичко. Азъ прѣпоръчвамъ на съврѣменнитѣ моми и момци, като си даватъ дума помежду си, да устоятъ на нея, да сж готови да умратъ за тази си дума, и да кажатъ: „азъ те обичамъ, за тебе жертвувамъ честь, животъ и всичкото си богатство, но никога нѣма да се откажа отъ тебе“. Това разбирамъ човѣкъ съ характеръ! А какво става сега? Днесъ се оженватъ, утрѣ се разлюбватъ, искатъ разводъ, дохаждатъ до митрополията, тя да разрѣши въпроса. Казвамъ: свещеницитѣ нѣматъ право да развеждатъ никого, нѣматъ право и да вѣнчаватъ. Ако дойде нѣкой при мене да го вѣнчавамъ, азъ нѣмамъ право да сторя това, но ще питамъ само този момъкъ: готовъ ли е да пожертвува имота, честта и живота си за своята възлюблена? Ще питамъ и момата: готова ли е да жертвува имотъ, честь и животъ за своя възлюбленъ? Ако и двамата ми отговорятъ, че сж готови, само тогава мога да ги вѣнчая, иначе не вѣнчавамъ, и нѣмамъ право да вѣнчавамъ. Така трѣбва да бжде, за да се оправи това общество и тоя народъ.

И така трѣбва да проникне Христосъ въ свѣта. Това е, което носи братството, което проповѣдва Христосъ. И тѣзи свѣтли братя слизатъ сега. Тѣ ще употрѣбятъ тѣзи двѣ изключения, изключението на слънцето и на земята; ще настане едно ново чудо, за което въ Писанието се казва, че иде ново небе и нова земя — ново човѣчество. Азъ казвамъ: на старото човѣчество ние

туряме единъ кръсть, Господь да го прости, и за въ бждеще ще живѣемъ съ законитѣ на новата земя, на новото човѣчество. Това иска братството. Азъ не ви проповѣдвамъ за нѣкакъвъ мъртавъ Господь, а за живия Господь. А ако питате: дѣ е Господь? — той е въ това небе, което виждате. Нѣкои казватъ: „докажи ни дѣ е този Господь“. Господь нѣма нужда отъ доказване. И мравката съ своето нисше съзнание не разполага съ органи, съ които да разбере, че сѣществуватъ хора. Въ свѣта на мравкитѣ нѣма съзнание дали сѣществуватъ или не сѣществуватъ хората. Мравката, като я хванете съ двата си прѣста или като се качи на главата на нѣкой човѣкъ, казва: „на каква голѣма могила се качихъ“. Разглежда свѣта отъ тази височина, и като се върне при другаркитѣ си, казва имъ: „днесъ посѣтихъ една голѣма планина“. Така и насъ Господь ни хваща съ двата си прѣста, а ние питаме: има ли Господь. Да, той е тѣзи два прѣста и ни казва: „на моята глава не можешъ да се качвашъ“. Ако вие не виждате въ лицето на вашитѣ братя живия Господь, не разбирате това учение. Ако азъ въ вашето лице не виждамъ Бога, моето учение е лъжливо. Ако не ви обичамъ, и не съмъ готовъ да се жертвувамъ за васъ, проповѣдвамъ едно лъжливо учение. И вие трѣбва да се жертвувате. Братство трѣбва да има въ тоя свѣтъ! Това учение трѣбва да възприемете. То се проповѣдва отъ всички добри хора, отъ всички майки и бащи, всички братя и сестри. Самопожертвуване трѣбва въ този свѣтъ, доста лъжи! Нѣкои казватъ: „колко ще ми се заплати, за да служа?“ Никакво плащане вече не трѣбва. Азъ говоря за тѣзи, които се считатъ християни, за другитѣ не говоря. Затова Христосъ казва: „които не сж християни, нека излѣзатъ навънъ, за да се знае кои сж за и кои противъ“. Хората отъ свѣта казватъ за нѣкои: „ето тѣзи сж благочестиви християни“. Въ какво се състои тѣхното благочестие? Ходятъ редовно въ църква. Не, не, църквата — това сме ние, тѣзи живи тѣла,

това сж църквитѣ. Ако не можемъ да живѣемъ единъ чистъ, почтенъ животъ, какво ще стане съ нашитѣ църкви? Каквото стана въ Русия. Русия не послуша гласа на Толстоя, който бѣ гласъ на Бога живаго. И духовенството доведе болшевизма. Болшевизмътъ, това е камшикътъ на Бога въ Христовата ржка. И днесъ той ни пита: „това ли създадохте въ толкова години?“ Христосъ е, който дѣйствува въ Русия, а не нѣкакъвъ сатана. Когато единъ хирургъ вземе своя ножъ, за да направи една операция, той знае какъ да го употрѣби, за да изрѣже само болното месо, и да помогне на живото; който хирургъ не е опитенъ, той не ще знае да направи операцията, макаръ да минава прѣдъ свѣта за свършившъ по тази областъ. И българитѣ трѣбва да благодарятъ на болшевикитѣ. Но туй не влиза въ моята рчь. А какво направиха американцитѣ. Тѣ ни изпрашаха редъ години мисионери да проповѣдватъ Христовото учение, а въ врѣме на войната тѣ продадоха на българитѣ 10 милиона кгр. брашно по 2 златни лева единиятъ килограмъ. А днесъ колко струва левътъ? значи, 20 лв. А мислятъ ли американцитѣ, че постъпиха съобразно съ Христовото учение? Тѣ изгубиха случая да дадатъ единъ добъръ примѣръ. Не, това не е християнство! Тѣй говори Христосъ, тѣй говорятъ свѣтлиѣ братя! Ако българитѣ мислятъ да вървятъ по този пжтъ, по който сж тръгнали, не ги очаква нѣкакво добро. Тази култура нѣма да имъ помогне! Въ свѣта всичко трѣбва да се измѣни. Никой народъ не трѣбва да изнасилва другъ народъ, никое общество не трѣбва да изнасилва друго общество и никой човѣкъ не трѣбва да изнасилва другъ човѣкъ, а всички трѣбва да живѣятъ въ този великъ законъ на любовта. Ако приемете това учение, всичко ще се измѣни и вие ще се благословите като народъ. И този законъ ще дойде. Ако ли не го приемете вие, други ще го приематъ.

За да не ви се види бесѣдата ми малко банална, и за да промѣня мисълта си, ще приведа

единъ примѣръ: въ старо врѣме, въ тѣй наречения златенъ вѣкъ, живѣли двѣ царства: царството на еспертитѣ и царството на мензитѣ. Царьтъ на еспертитѣ ималъ синъ, и споредъ тогавашния обичай, повикалъ мждреци, които да опрѣдѣлятъ бждещата сждба на сина му. Единъ отъ тѣзи велики мждреци направилъ своитѣ изчисления и казалъ на царя: „твоятъ синъ около 20-годишната си възраст ще прѣмине една голѣма криза, затова трѣбва да го изпратишъ овчарь въ друго царство, за да се научи тамъ на великитѣ закони на живата природа“. Бащата билъ вѣренъ на тѣзи указания на мждреца, и казва на сина си: „синко, отъ сега нататѣкъ ти ще трѣбва съ потъ на лицето си да изкарвашъ прѣхраната си“, и го изпраща като овчарь въ царството на мензитѣ. Момѣкътъ прѣкаралъ тукъ цѣли 10 години, изучавалъ законитѣ на природата. На единадесетата година отъ своето прѣбивание тукъ, единъ день дохожда на разходка, възседнала на бѣлъ конь, дѣщерята на царя на мензитѣ. Тя била придружавана отъ свои тѣлохранители, но увлѣчена отъ хубавитѣ полски цвѣта и красива природа, тя слѣзла отъ коня си и се малко отдалечила отъ тѣхъ. Въ това врѣме, нѣйдѣ изъ камѣнацитѣ, изкача една кобра и ухапва царската дѣщеря въ дѣсната ржка. Овчарьтъ — царския синъ, като забѣлѣзва това нѣщо, и като знаялъ законитѣ, бързо се затичва при царската дѣщеря, туря устата си на ржката и ѝ изсмуква отровата. Нейнитѣ тѣлохранители, като забѣлѣзали отдалечъ това нѣщо, помислили, че този момѣкъ оскърбява царската дѣщеря, затова опѣнали своя лжкъ, намазанъ съ отрова, срѣщу него, и го ранили въ лѣвата ржка, а царската дѣщеря, като забѣлѣзва това нѣщо, приближава се до него, бързо разкъсва ржкава на дрехата му, туря устата си на раната му и изсмуква отровата. Питамъ сега: кой кого спасява? Момѣкътъ спаси момата отъ отровата на змията, а момата го спаси отъ отровата на човѣшката стрѣла. Момѣкътъ казва на момата: „ти пострада отъ отрова на змия, а азъ — отъ

човѣшка отрова“. И тъй, сегашнитѣ жени страдатъ отъ отровата на змия. Знаете ли коя е тази змия? — Тя е тѣхниятъ краенъ егоизъмъ. И женитѣ, и мъжетѣ трѣбва да се спасятъ отъ тази отрова. Жената трѣбва да изсмучи отровата на мъжкия егоизъмъ, а мъжътъ трѣбва да изсмучи отровата на женското изопачено сърдце. Само така мъжетѣ и женитѣ могатъ да си подадатъ ржцѣ, да познаятъ, че тѣ живѣятъ заедно и могатъ да се разбиратъ. И всички съврѣмenni християни трѣбва да си подадатъ ржка. Азъ като дойдохъ въ Търново, какъ ме посрѣщнахте? Не, приятели, азъ идвамъ да ви изсмуча отровата. Дали вие ще изсмучите моята, това е другъ въпросъ, това врѣмето ще покаже. Ако изсмучите моята отрова, ще ви кажа: Вие сте мои братя. Това е проявлението на закона на любовта, който работи въ свѣта. Всѣки, който изсмуква отровата на брата си, даватъ му една цѣлувка, а който не стори това, той бива изпѣжданъ навѣнка.

Младежи, въ васъ е бждещето! Мжже и жени, живѣйте споредъ закона на любовта! Не живѣйте по пжтя на остарѣлитѣ въ грѣха, откажете се отъ многото любовници, които имате, единъ любовникъ и една любовница сж достатѣчни, една мома, но хубава, и единъ момъкъ, но отличенъ — тѣ сж достатѣчни; не ви трѣбватъ нито двама мжже, нито двѣ жени. Тогава нека има вжтрѣшна свобода въ васъ и да не се свръзвате съ робство. Така мислете и приложете този законъ навсѣкждѣ, въ обществения, въ политическия и въ религиозния животъ, за да придобиете Христовото учение. Само така българскиятъ народъ може да се повдигне. Само по тоя мораль!

Като ходя сега по Търново, наблюдавамъ хората, срѣщамъ разни свещеници, сждии, учители, стражари, слуги и си казвамъ: братя, тъй както живѣете, не вървите по правия пжтъ, не е това Христовото учение, не е братство. Азъ срѣщамъ много свещеници, проповѣдници, учители, стра-

жари и други — благородни хора, но срѣщамъ и неблагородни между тѣхъ. Това не е упрѣкъ, но констатирамъ единъ фактъ и казвамъ, че трѣбва да се повдигнемъ до такъва висота, до този чистъ моралъ, който ни се посочва отъ свѣтлото братство. Да не лъжемъ! Майкитѣ и бацитѣ не трѣбва да лъжатъ. Каквото каже майката, бащата, свещеника, сждията, трѣбва да го изпълнятъ, да умиратъ на своята дума. Ако азъ изпълня своето обѣщание, мога да се нарека човѣкъ, не го ли изпълня, въ мене нѣма никаква човѣщина, никакво братство. Бждещата наука е на страната на онѣзи хора, които живѣятъ по този начинъ. Азъ виждамъ въ младото поколѣние стремежъ къмъ нови идеи. Като слѣдя комуниститѣ, не ги осждамъ, виждамъ, че тѣ, безъ да се прѣпорѣчватъ за християни, вършатъ хубави работи, правятъ голѣми жертви, а християнитѣ, които говорятъ за Христа, гледатъ какъ да се осигурятъ. И тѣй, комуниститѣ сж безвѣрници безъ пари, а християнитѣ — вѣрващи съ пари. Азъ бихъ желалъ да срѣцна единъ човѣкъ, който да знае, че има Господъ въ свѣта, да се срамува, когато излъже нѣкого, да знае, че ще бжде осжденъ, когато обиди нѣкого, и да бжде искренъ да иска извинение. А сега като извършимъ едно прѣстѣпление, казваме: „азъ имамъ право“. Да, всички „имаме право“ да вършимъ прѣстѣпления, всички „имаме право“ да лъжемъ, всички имаме право да вършимъ добрини, да говоримъ истината, всички имаме свобода, но трѣбва да знаемъ, че всѣки ще отговаря. Ако крадешъ, ще те крадятъ; ако съсипвашъ, ще те съсипватъ; ако обезчестявашъ, ще те обезчестяватъ. Каквото правишъ, такъво ще намѣришъ. «Съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се възмѣри», казва Христосъ. Законътъ е вѣренъ.

Сега азъ ще ви пророкувамъ нѣщо. Нѣма да гадая. Какво е днесъ врѣмето? — Хубаво, ясно и топло: слънцето грѣе отлично. Ясното врѣме показва, че всичко ще се развие добрѣ за въ бж-

деще, ще има голѣма топлина, и въ скоро врѣме между българитѣ ще има едно течение на добро, умоветѣ на хората ще се измѣнятѣ, ще се стоплят, и ще започнатѣ да мислятѣ правилно. Тихото врѣме показва, че българитѣ ще дойдатѣ до съзнание. нѣма да правятѣ опити за нови войни, нѣма да направятѣ грѣшката на 1912 и 1915 години; сега вече българитѣ нѣма да воюватѣ съ орѣжие, а съ любовта, ще пазятѣ строгъ неутралитетѣ и ще кажатѣ: „до сега служихме на централнитѣ сили, на съглашението, а сега искаме вече да опитаме тоя новъ животѣ по Господа и да устроимѣ живота си споредѣ Неговата воля“. Само така ще дойде съзнанието у българитѣ, и ще се повдигнатѣ тѣ като народѣ. Тогава тѣ ще се обърнатѣ и къмъ комунисти, и къмъ социалисти, и ще кажатѣ: „братя, ние ви обичаме, ние виждаме въ вашитѣ стремежи хубави идеи, които ни сж потрѣбни, нѣма какво да дѣлимѣ, всичко на земята е наше, хайде заедно да работимѣ“. Ще ми възразятѣ нѣкои: „добрѣ, но тѣ не вѣрватѣ въ Господа, не обичатѣ хората“. Какъ да не вѣрватѣ? И тѣ си иматѣ Господѣ, щомѣ обичатѣ, иматѣ Господѣ. Ако ме срѣщне нѣкой и ме обере, осакати крака ми, а вѣрва въ Бога, каква полза имамѣ азѣ и другитѣ хора отѣ неговото вѣрване? Ако ме срѣщне нѣкой и ми направи добро, а не вѣрва въ Бога, той ще бжде по-полезенѣ отѣ пѣрвия, който остава само съ своята теория. Този, който вѣрва и ме обере, ще го заплюя; този, който не вѣрва, и не ме обере, ще му дамѣ двѣ цѣлувки, защото той не опозорява името Божие, и изпълнява волята Му. Това е новото учение, което сегашното поколѣние трѣбва да има прѣдѣ видѣ. Тази обществена проказа трѣбва да се изчисти отѣ дѣно.

Така трѣбва да проповѣдватѣ всички свещеници, така трѣбва да проповѣдватѣ всички българи. Ако така проповѣдватѣ, моето благословение на тѣхѣ, но ако не вѣрватѣ и не проповѣдватѣ така, сами ще се оплюятѣ. Нека свещеницитѣ ка-

жатъ: „съ името на Христа, ще служимъ на Бога, безъ пари ще живѣемъ“. Но ще ми възразятъ: „че ние имаме жени, дѣца“. Та женитѣ ви не могатъ ли да живѣятъ като васъ? Попадията не може ли да живѣе като васъ? — Може. Тя трѣбва първа да даде примѣръ за безкористие, а тя гледа първа да се осигури. На владика и на попъ защо му сж пари? Какъ искатъ тѣ да се осигурятъ? Христосъ не бѣше осигуренъ. На Христа колко плащаха за проповѣдитѣ му? Въ името Христово ви говоря! Нали въ името на Христа вие служите?

Така погледнете вие: тази работа е сериозна. Двѣ изключения идатъ. Сега искамъ да ме разберете право. Азъ нѣмамъ ни най-малкото желание да обидя нѣкого отъ васъ. Вашитѣ вѣрвания, вашитѣ дълбоки убѣждения, каквито и да сж, тѣ сж за мене свещени, но лошитѣ ви постѣпки, тѣ сж друго нѣщо, азъ тѣхъ не мога да сподѣлямъ. Азъ не мога да търпя злото въ свѣта, не мога да гледамъ спокойно, когато единъ човѣкъ оскърбява другъ. Мога да мълча, но въ душата ми се повдига голѣма скръбъ и си казвамъ: тѣзи хора се християни; кое е това заблуждение, което ги сковава, какъвъ е този психологически моментъ, когато тѣ излизатъ извънъ себе си?

Но азъ вѣрвамъ, че иде голѣма топлина, която ще стопи ледоветѣ. По планинитѣ ще се вдигнатъ голѣми изпарения, ще потекатъ чисти, бистри потоци. Слѣдъ това ще се яви буйна растителность, посаденитѣ сѣмена и плодове на хилядитѣ години отъ миналото ще изникнатъ, ще цвѣнатъ и ще вържатъ, и народитѣ на цѣлата бѣла раса ще си подадатъ ржка. Ще дойде тази нова култура въ свѣта, на която никой не се надѣвалъ, и която никой не е виждалъ. И всички ще бждете граждани на тази нова култура, на това ново човѣчество!

И бихъ желалъ всички да бждете гости на трапезата на това ново човѣчество. Вие всички сте поканени, но да не се откажете, тѣй както прѣди 2000 години Христосъ покани на угощение много

хора, а тѣ се отказаха подѣ разни прѣдлози: едни, че иматъ работа на нивата, други, че си купили 5 чифта волове, та трѣбва да ги опитатъ, а трети че се оженили. Всички отговориха: „имайте ни отречени отъ новата култура“!

Христосъ пакъ иде сега и пакъ кани цѣлата бѣла раса да подѣеме това ново учение. Сега всички добри хора, които сж пасли стада отъ пѣтъ вѣка, ще ги вземемъ като божествени, и ще ги използваме за съграждането на това велико божествено здание. Защото животътъ не се гради отъ единъ камъкъ и, когато го съградимъ, само тогава ще дойде мъдростъта и любовта, само тогава ще има музика, поезия, изкуство, само тогава ще има редъ и порядъкъ, само тогава ще има разбиране между всички хора, само тогава ще си дадемъ една свята цѣлувка, въ която ще почувствуваме радостъта, която ангелитѣ чувствуватъ.

Бесѣда, държана на 19 августъ 1920 год., Прѣображение, въ салона на читалище „Надежда“, въ гр. Търново.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
